

the development process, its analysis and forecasting; 3) constructive - the definition of optimal goals and recommendations for the management of geographic processes.

In modern conditions, the tourism industry significantly affects the socio-economic development of any state and humanity as a whole, because it combines market orientation and social aspects and is a powerful factor in the growth of the prestige of the state on the international stage.

Geography can provide a comprehensive study of the multidimensional phenomenon of tourism through the use of an interdisciplinary approach and the conceptual framework of individual socio-economic disciplines. The geopolitical dimension of tourism is considered as the result of the mutual influence of tourism and the political sphere of human life. The system methodological approach has a significant prognostic potential for revealing mechanisms and principles of interaction between tourism and political sphere of society.

The study of the political aspect of tourism includes: the conceptualization of the geopolitical factor of tourism; the analysis of spatial and temporal transformations in the development of tourism systems under the influence of the political sphere factors; the revealing the role of tourism as a factor in international relations; the elaboration of geostrategy of tourism development in a dynamic geopolitical environment.

Key words: scientific theory, methodology, geographical science, tourism, geopolitical dimension of tourism.

Надійшла 05.10.2018р.

УДК 338.483

Володимир ХУДОБА, Зоряна РУМИНСЬКА

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В РЕКРЕАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ НПП «СКОЛІВСЬКІ БЕСКИДИ»

У статті обґрунтовано можливості використання геоінформаційних технологій в рекреаційній діяльності НПП «Сколівські Бескиди». Проведено інвентаризацію туристичних ресурсів та туристичної інфраструктури НПП «Сколівські Бескиди». Розроблено та запропоновано структуру ГІС рекреаційної діяльності НПП. Здійснено наповнення ГІС оцифрувавши природні, історико-культурні та об'єкти туристичної інфраструктури, зокрема заклади проживання, заклади харчування та атракційні заклади. Проаналізувано навантаження території НПП Сколівські Бескиди об'єктами туристичної інфраструктури.

Ключові слова. Геоінформаційні технології, ГІС, національний природний парк «Сколівські Бескиди», туристичні ресурси, туристична інфраструктура, ЦМР.

Постановка проблеми. Розвиток туристичної діяльності, особливо її екологічного напрямку, притаманний регіонам зі збереженим довкіллям, як правило в межах природоохоронних, заповідних територій. Туризм в таких регіонах формує суттєву частину місцевої економіки, а прискорення його розвитку можливе шляхом популяризації власного рекреаційного потенціалу через поширення відомостей в існуючих інформаційних системах.

Сучасний розвиток інформаційних технологій та просторовий характер більшості екологічних аспектів природно-антропогенних систем, їхня багатofакторність та значні обсяги даних, що обробляються, зумовили необхідність автоматизації туристичного картографування із застосуванням сучасних комп'ютерних технологій, що дістало назву – географічні інформаційні системи (ГІС).

Складені у минулих роках туристичні карти часто не відображають реального стану природних комплексів та об'єктів. Значно підвищити якість та оновити інформаційний зміст карт допомагають сучасні технології з використанням даних космічного знімання, інтернет-ресурсів та можливостей сучасних геоінформаційних систем [13].

На сьогодні ГІС в туристичній галузі

використовуються в основному для підготовки туристичних карт, буклетів і іншої друкованої продукції. У той же час, для рекреаційних територій, що володіють унікальним туристичним потенціалом, важливою є розробка геоінформаційних систем з метою розробки нових туристичних маршрутів та створення інтеркартографічних інтернет ресурсів в туристичній галузі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В науковій літературі уже неодноразово розглядалось використання геоінформаційних систем в туризмі. Цій проблематиці присвячені праці С.П. Сонько, П.Г. Черняги, О. Шершньової, М.А. Умрика, В.С. Готиняна, А.В. Семененко, О.В. Томченко, А.В. Мельника, М.І. Лепкого, Л.Ю. Матвійчук та інших. Дані роботи в основному присвячені теоретичним підходам до застосування ГІС в туристичній галузі. Незважаючи на значну кількість публікацій, низка питань щодо перспектив використання ГІС технологій в туризмі на сучасному етапі містить перспективу подальшого дослідження.

Постановка завдання дослідження. На сьогодні географічні інформаційні системи (ГІС) є найбільш ефективним інструментом пізнання й опису географічного середовища,

що постійно змінюється. Тому, метою дослідження є розроблення та аналіз використання геоінформаційної туристичної бази даних національного природного парку «Сколівські Бескиди», яка повинна містити інформацію про природні об'єкти з високою рекреаційною цінністю, про історико-культурну спадщину, туристичну інфраструктуру та мережу туристичних шляхів територією парку.

Виклад основного матеріалу. Основна ідея туристичної ГІС – пов'язування даних на туристичній карті з базами даних. Туристичну ГІС можна розглядати як певне розширення концепції баз даних. База даних є інформаційною моделлю реального світу в певній предметній галузі. Згідно з тлумачним словником з геоінформатики (Баранов и др., 1999) база даних - це сукупність даних, організованих за певними правилами, що встановлюють загальні принципи опису, збереження і маніпулювання даними [3].

У базах даних залежно від призначення може зберігатися й оброблятися різна інформація: описи рекреаційно-привабливих об'єктів, перелік туристичної інфраструктури, назв вершин та їх висот тощо.

Інформація розбита за тематичними категоріями, у кожній з яких представлено декілька картографічних шарів з можливістю ідентифікації об'єкта й одержання додаткової інформації з нього. ГІС національного природного парку «Сколівські Бескиди» включає такі компоненти (рис.1):

1. Топографія (загальні дані).
2. Туристичні ресурси:
 - 2.1. природні;
 - 2.2. історико-культурні.
3. Туристична інфраструктура.
 - 3.1. засоби розміщення;
 - 3.2. туристичні маршрути та еколого-пізнавальні стежки;
 - 3.3. інша туристична інфраструктура.

Блоки картографічних даних у ГІС, таким чином, містять однорідні шари інформації, що, однак, можуть поєднуватися засобами ГІС один з одним у різному співвідношенні відповідно до вимог розв'язуваних завдань. З урахуванням того, що блок картографічних даних у ГІС може містити сотні шарів однорідної просторової інформації, це відкриває широкі можливості для побудови первинних оригіналів по елементних карт на основі шарів однорідних картографічних даних, що зберігаються в комп'ютері [4].

Блок «Топографія» становить основу векторних шарів ГІС, що відображають топографічні особливості території національного

природного парку. Блок «Топографія» охоплює дані дистанційного зондування, опубліковані картографічні та фондові матеріали, дані польових досліджень, а також цифрову модель рельєфу (ЦМР) та спеціальні тематичні карти-схеми: крутості та експозиції схилів. Для географічної прив'язки цих фондових джерел та виконання морфометричних карт модельних ділянок нами використано географічну систему координат 1942 р. (датум Пулково 1942).

Вихідними матеріалами для побудови бази даних території дослідження були прив'язані топографічні карти масштабу 1:50 000 та космічний знімок. Супутникове зображення парку отримали з веб-сайту Google Maps. Після прив'язки топографічних карт, нам потрібно отримати в цифровому вигляді інформацію про рельєф території тобто отримати цифрову модель рельєфу НПП. Цифрові моделі рельєфу (ЦМР) SRTM отримано за допомогою веб-порталу Global Data Explorer. Дані подано у вигляді растрових зображень у форматі ArcASCII. Просторова розрізненість даних: SRTM – близько 90 м на піксель. Цей спосіб дає можливість використання уже готових даних. Однак, він не дає тої якості вихідної інформації, якої можна досягти оцифровуванням вручну. Саме тому було використано оцифровування окремих модельних ділянок території парку ручним способом. Використання саме ручного способу дає високу роздільну здатність зображення локальної ділянки. Прикладом, є територія хребта г. Парашки по якому був прокладений туристичний маршрут із м. Сколе. (рис.2).

Для побудови ЦМР модельної ділянки парку були оцифровані на топокарті суцільні горизонталі, проведені через 50 м. Оцифрувавши всі необхідні векторні дані перейшли до створення цифрової моделі рельєфу. З допомогою модуля 3D Analyst і набору векторних даних побудовано растрову ЦМР досліджуваної території.

Блок «Туристичні ресурси». Для створення геоінформаційної туристичної бази даних парку здійснено інвентаризацію наявних туристичних об'єктів та використано фондові матеріали НПП Сколівські Бескиди і підготовлено тематичні шари просторових об'єктів для подальшого ГІС-аналізу.

Систематизувавши отримані дані виділимо головні блоки наявної інформації, а саме: дані які містять інформацію про рекреаційні ресурси та дані про рекреаційну інфраструктуру. Дані про туристичні ресурси розділимо на два блоки: природно-кліматичні та історико-культурні.

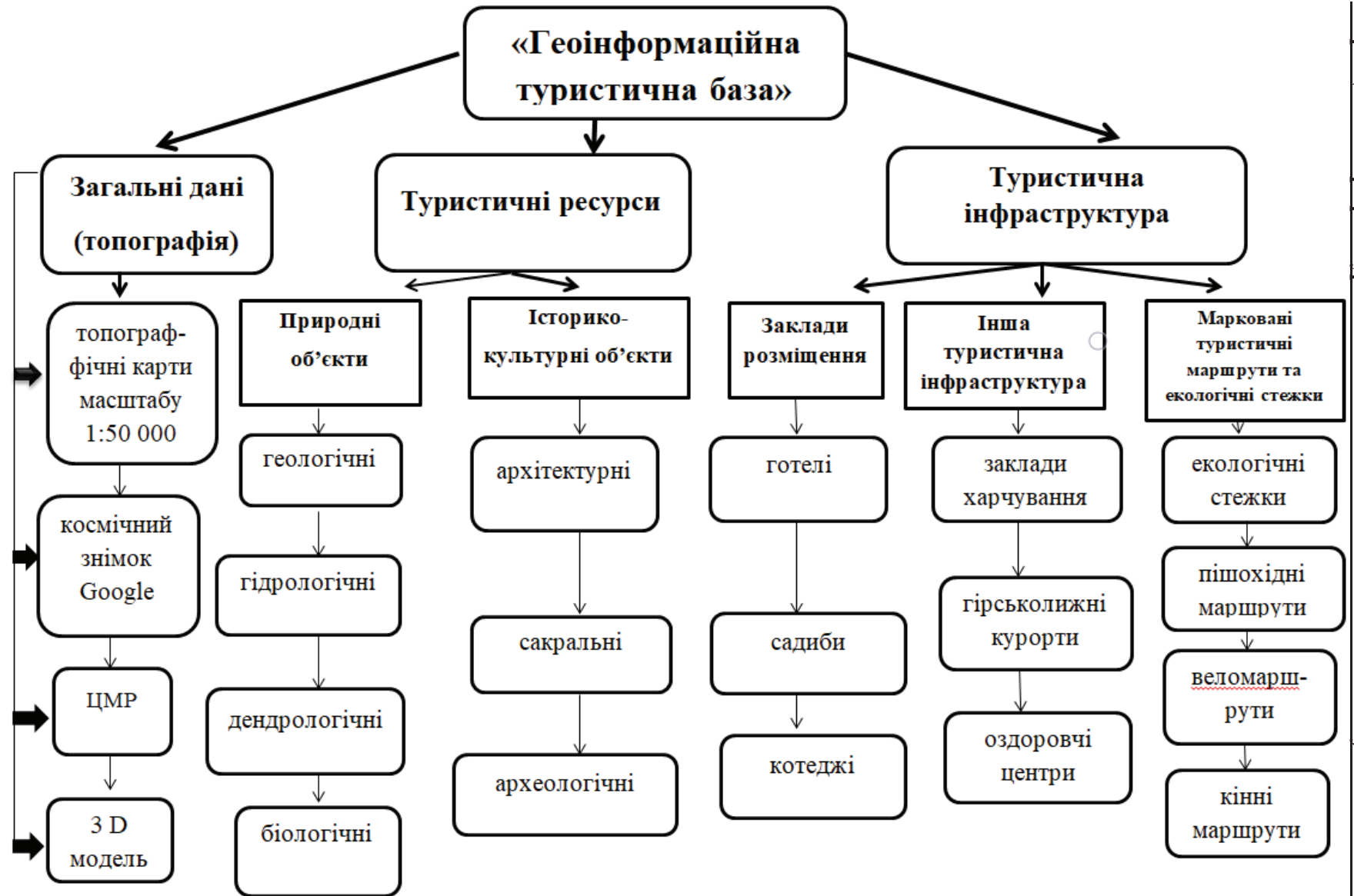

Рис.1. Структура геоінформаційної бази даних НПП «Сколівські Бескиди»

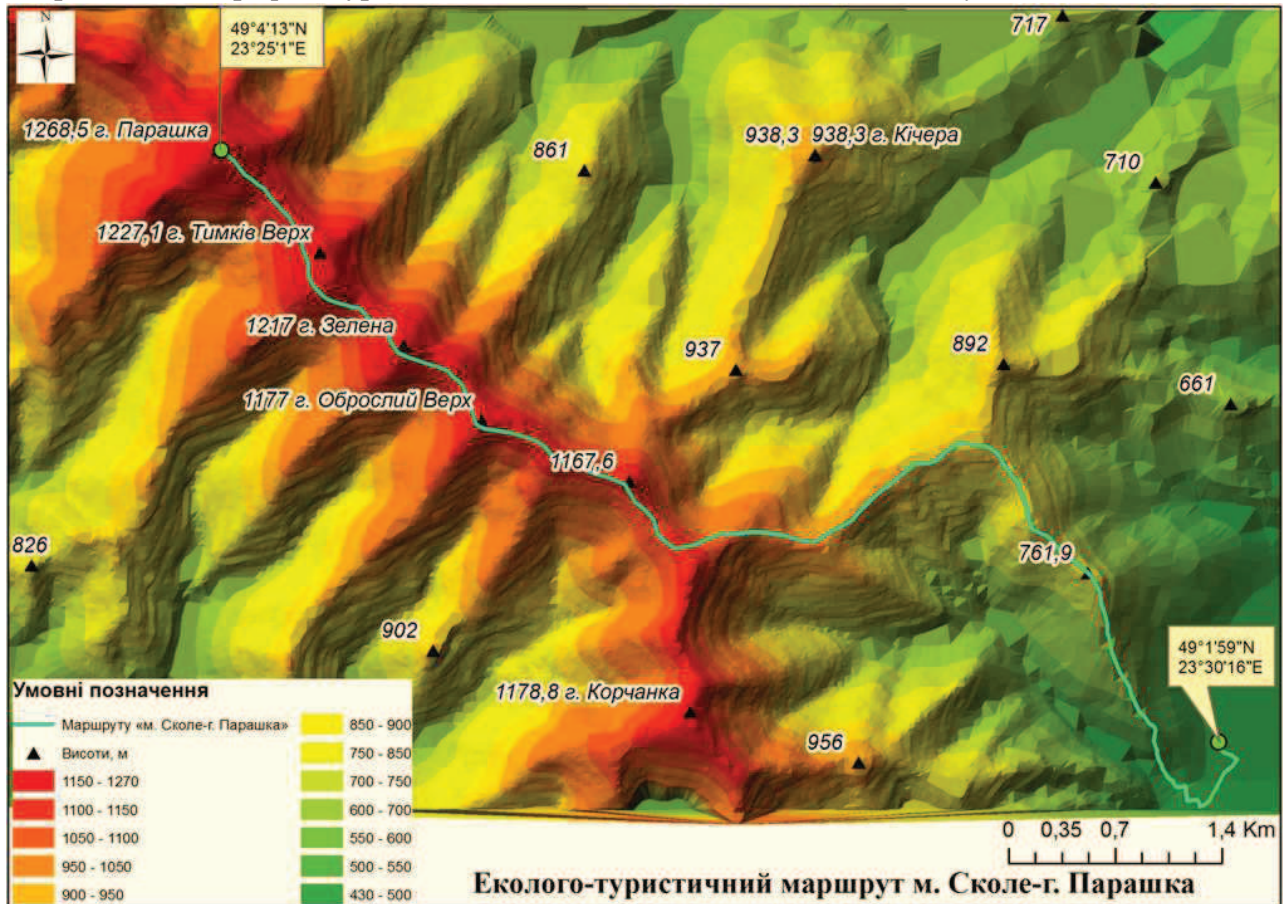

Рис. 2. Тривимірна гіпсометрична модель рельєфу модельної ділянки «м. Сколе-г. Парашка»

Природні туристичні об'єкти. До цього розділу віднесемо об'єкти та території ПЗФ, які знаходяться на території НПП «Сколівські Бескиди», гідрологічні, геоморфологічні та геологічні об'єкти, вершини гір тощо [8].

Таблиця даних про природно-кліматичні рекреаційні ресурси містить такі атрибути: назва та тип. Точково нанесено 40 природних об'єктів. Серед них 28 заповідних урочищ, 5 гідрологічних пам'яток природи, 2 ландшафтних заказники, 2 геологічних пам'ятки, 1 декоративна пам'ятка, 1 декоративна алея та 1 геологічна структура (рис.3.).

Історико-культурні туристичні об'єкти. Таблиця даних про історико-культурні рекреаційні ресурси матиме таку ж структуру, за винятком назв видів об'єктів рекреації: тут виділили такі види як об'єкти сакральної архітектури, інші архітектурні об'єкти, музеї тощо. Зокрема на карті позначено точково такі історико-культурні об'єкти: 11 церков, 3 каплиці, 4 дзвіниці, 3 могильника, 2 вілли, 1 пам'ятник, 1 палац та 1 фортеця. Всього позначено 30 історико-культурних об'єкти, що розміщені на території національного природного парку «Сколівські Бескиди» (рис.4).

Також ГІС НПП «Сколівські Бескиди» містить інформацію про туристичні маршрути. В атрибутивній таблиці туристичних марш-

рутів надається така інформація: назва, тип, та протяжність. Пішохідні туристичні маршрути розділено на два інформаційні блоки: маршрути, марковані та маршрути, не марковані на місцевості.

Туристичні маршрути запроектовані по відносно невисоких та найвищих вершинах парку [11.] Всього лінійним способом нанесено 16 пішохідних туристичних маршрутів (рис. 5).

Створення такої туристичної бази даних має актуальне значення, оскільки дає змогу швидкого доступу до інформації про характеристики об'єктів потрібної території та чинників, що впливають на зміну нитки маршруту. До атракційних закладів віднесено: гірськолижні комплекси, оздоровчі центри, сауни, басейни загалом нанесено 43 об'єкти.

НПП «Сколівські Бескиди» володіє значними інфраструктурними туристичними ресурсами, які потрібні для формування різноманітних турів і проведення як екологічного, так інших видів туризму. Тому дуже важливого значення набуває наповнення блоку «Туристична інфраструктура». До цього блоку віднесено такі об'єкти туристичної інфраструктури, як заклади проживання, заклади харчування та атракційні заклади.

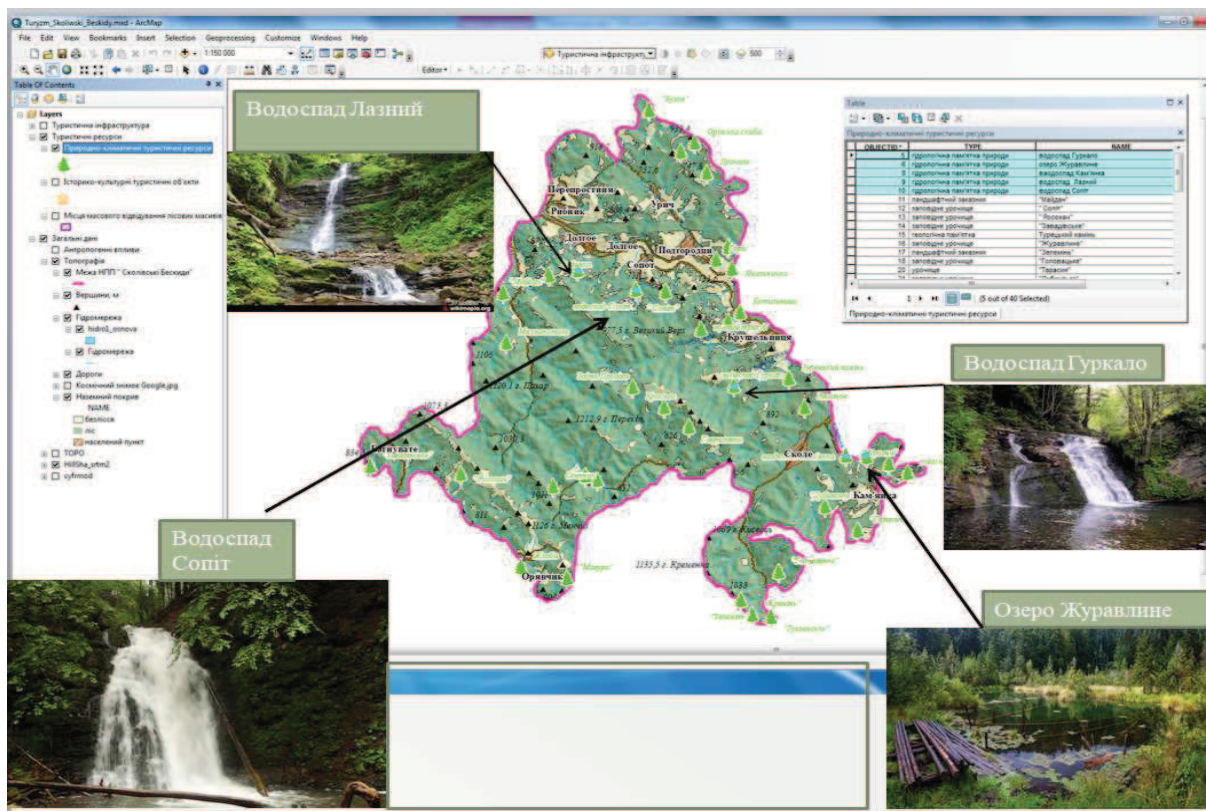

Рис.3. Діалогове вікно геоінформаційної туристичної бази даних НПП «Сколівські Бескиди», де відображені природні об’єкти

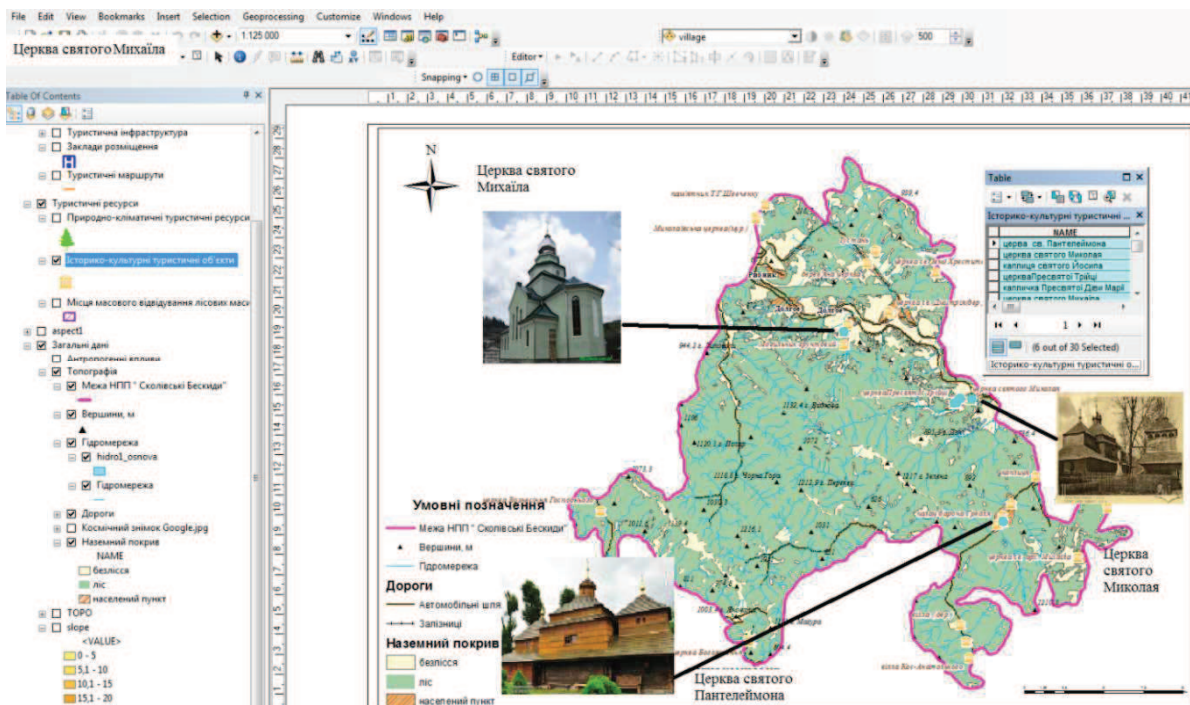

Рис.4. Діалогове вікно геоінформаційної туристичної бази даних НПП «Сколівські Бескиди», де відображені історико-культурні об’єкти

Рис. 5. Туристичні маршрути та дороги на території НПП «Сколівські Бескиди»

Заклади проживання включають: садиби, готелі, приватні пансіонати та котеджі. На території парку нараховано 89 відпочинкових закладів, близько 300 агроосель [2].

В атрибутивній таблиці де міститься

інформація про заклади розміщення містить такі поля: назва, тип, адреса, місткість (рис. 6). Точково нанесено більше 45 об'єктів розміщення, які за відгуками туристів користуються найбільшим попитом.

OBJEC	NAME	ADRES	TYPE	Hotel ACOMODATION
1	"У пана Ореста"	м.Сколе, вул. Д.Галицького,32а	садиба	4
2	"Біля річки"	м. Сколе, вул. І.Франка, 47-а	садиба	4
3	"Вічарик"	м. Сколе, вул.Д.Галицького,43	готель	9
4	"Оріяна"	м. Сколе, вул. Героїв Маківки, 22	готель	4
5	"Святослав"	м. Сколе, вул. Князя Святослава,37	готель	15
7	"На березі річки"	м. Сколе, вул. Гайдамацька,236	садиба	6
8	"Заріно"	м.Сколе, вул. Гайдамацька, 40а	котедж	4
10	"Смерековий"	м.Сколе, вул. Гайдамацька, 19	котедж	4
11	"Казка Карпат"	м.Сколе, вул. В.Сербина, 3	садиба	4
12	"Затишок"	м.Сколе, вул. П.Сагайдачного,4	садиба	5
13	"Едельвейс"	м.Сколе, вул.Князя Святослава,35	готель	15
15	Незабудка"	м.Сколе, вул. Гайдамацька,116	садиба	3
16	"Сколівська Скеля"	м. Сколе, вул. М.Гоголя,17	садиба	5
17	"Карпатська хатка"	м.Сколе, вул. В.Стефаника,22 б	садиба	5
18	"Еліт"	м.Сколе, вул. Стрийська,26	садиба	6
19	"Захід"	м. Сколе, вул.С.Крушельницької 4 б	садиба	5
20	"Галицька садиба"	м.Сколе, вул. Героїв Маківки	садиба	7

Рис.6. Атрибутивна таблиця «Закладів розміщення» в програмному середовищі ArcGIS

Нами проведено аналіз населених пунктів за кількістю об'єктів туристичної інфраструктури. В лівому куті діалогового вікна відображена градація населених пунктів за кількістю об'єктів туристичної інфраструктури (рис. 7). Аналізуючи рис.7. одразу помітно, що дані об'єкти в основному зосереджені у м. Сколе і великих селах. Провідне місце серед

завантаженості об'єктами туристичної інфраструктури посідає м. Сколе, де нараховується та позначено 59 об'єктів туристичної інфраструктури. Наступним лідируючим населеним пунктом є Східниця. На території тієї частини селища міського типу, яка знаходиться на території НПП «Сколівські Бескиди» нараховано 30 об'єктів туристичної інфраструктури.

Невелику частку об'єктів туристичної інфраструктури, зокрема від 11 до 21 зосереджено в таких селах, як Сопіт, Рибник та Орявчик. Значно меншу частку, а саме від 5 до 10 становлять села, як Крушельниця, Майдан, Ка-

м'янка та Коростів. Найменша кількість об'єктів туристичної інфраструктури знаходиться в населених пунктах Багновате, Перепростиня та Підгородці. Їх кількість коливається в межах від 3 до 5 об'єктів.

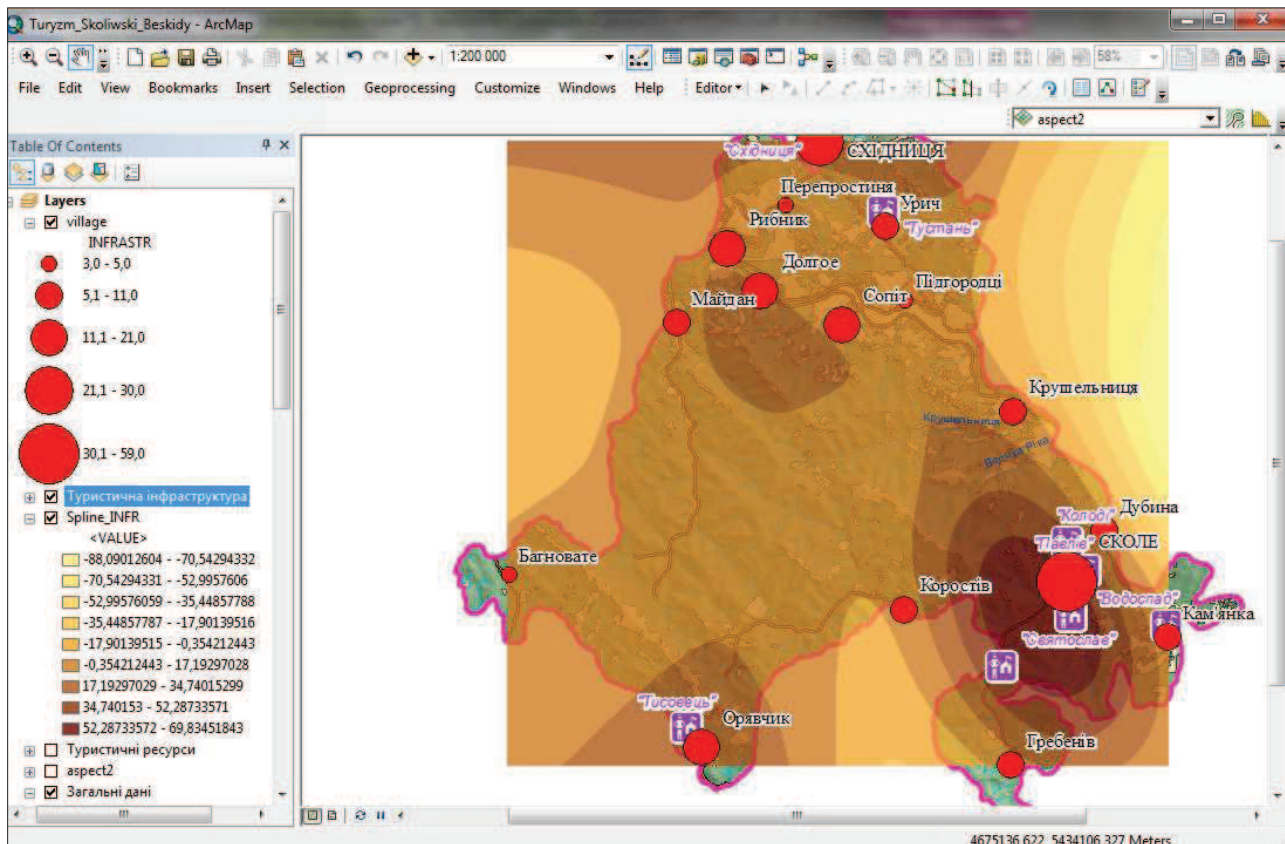

Рис. 7. Навантаження об'єктів туристичної інфраструктури на територію НПП «Сколівські Бескиди»

На основі відібраних та отриманих нами показників про кількість об'єктів туристичної інфраструктури було проведено аналіз навантажень цих закладів на території парку. За допомогою модуля *Spatial Analyst* проведено інтерполяцію методом Spline території парку за кількістю об'єктів туристичної інфраструктури (рис. 7).

Проаналізувавши навантаження території НПП Сколівські Бескиди» об'єктами туристичної інфраструктури, можна виділили 3 зони в яких найбільше сконцентровано цих об'єктів, а саме м. Сколе та його прилеглі території, смт. Східниця та с. Майдан.

Також було проведено аналіз транспортної доступності території парку (Рис.8). Для цього побудовано буферну зону радіусом 1км навколо залізничних шляхів та автомобільних доріг, що проходять територією НПП. Проведений аналіз дає можливість стверджувати, що більшість історико-культурних, природних та об'єктів туристичної інфраструктури мають хорошу транспортну доступність. Лише, як бачимо центральна частина парку має нерозви-

нену транспортну мережу. Однак, враховуючи, що центральна частина парку є найбільш цінна в природоохоронному плані і саме основним завданням НПП є природоохоронна функція то даний факт в свою чергу не знижує, а підвищує рекреаційно-туристичний потенціал парку.

Висновки. Розглянувши можливості використання ГІС в рекреаційній діяльності національних природних парків та опрацювавши теоретико-методологічні підходи до створення геоінформаційних туристичних баз даних, можна стверджувати, що дані інноваційні технології дають можливість значно підвищити якість та створити інтерактивні карти з оновленим інформаційним змістом. Оскільки, на сьогоднішній день наявна велика кількість неструктурованої розгалуженої інформації, щодо об'єктів туризму та туристичних послуг на території національних природних парків, які не є позначені на створених у минулому картах. Саме тому важливим моментом є створення геоінформаційної бази даних, яка містить всю необхідну інформацію для

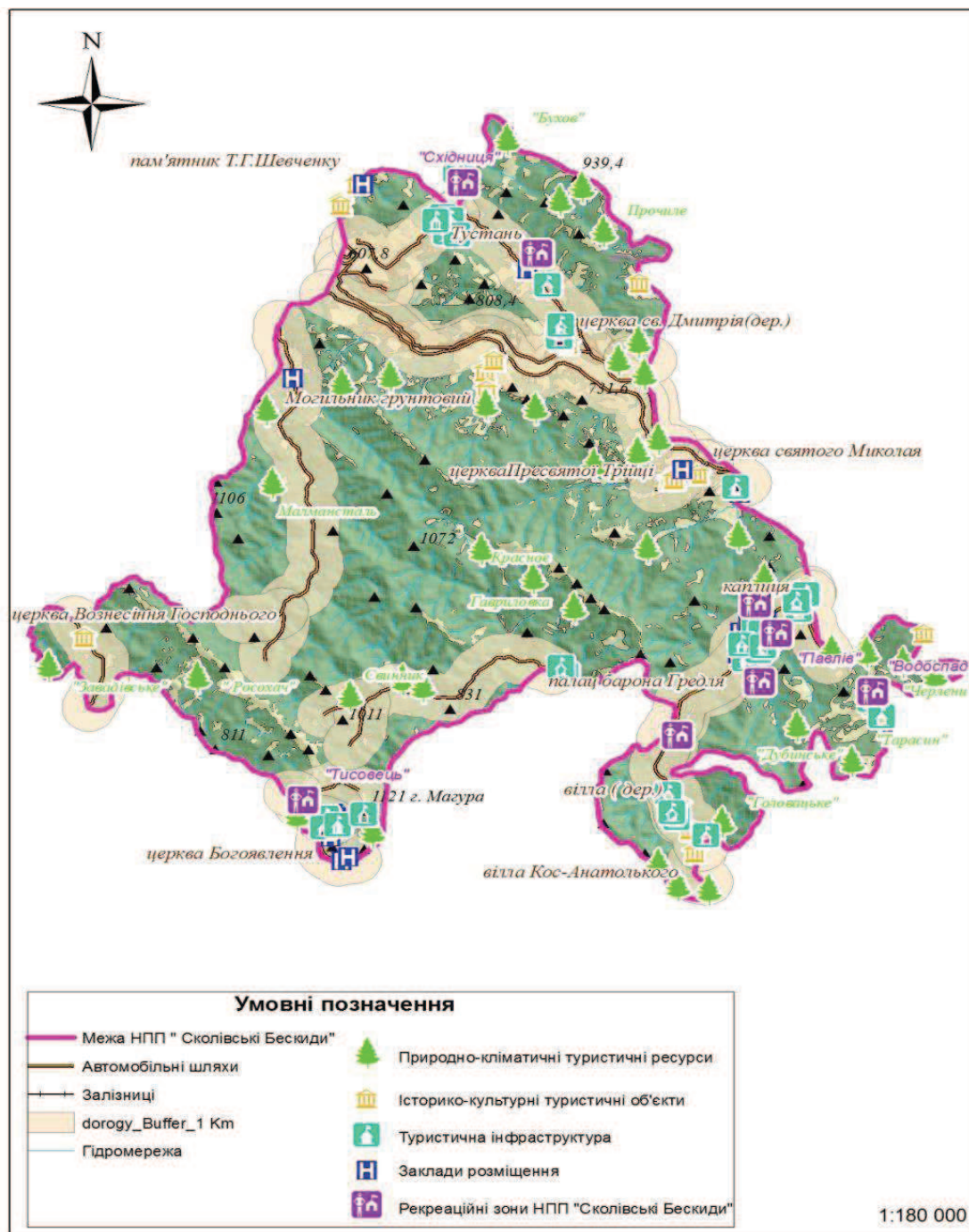

Рис.8. Транспортна доступність НПП «Сколівські Бескиди»

сучасного туриста, потреби якого є значними. Розробка геоінформаційної моделі парку на базі такого програмного забезпечення, дозволяє вирішувати ряд завдань. Головні з яких – це орієнтування на місцевості з високою точністю; отримання необхідної інформації

про туристичні об'єкти, що розміщені на території НПП, за допомогою використаних на карті умовних знаків, різноманітних додаткових даних (текстових даних, ілюстрацій, додаткових карт, схем та ін.).

Література:

1. Бурштинська Х. В. Цифрове моделювання рельєфу за картометричними даними [Текст] / Бурштинська Х. В., Заяць О. С., Лелюх Д. І. // Геодезія, картографія та аерофотознімання. – 2004. – випуск 65.
2. Відпочинок в Карпатах. Сколівський район [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.karpaty.info/ru/uk/lv/sk>
3. Геоінформатика. Тлумачний словник основних термінів // Ю.Б. Баранов, А.М. Берлянт, Е.Г. Капралов і ін. — М.: ГИС-АССОЦІАЦІЯ, 1999. — 204 с.
4. Жданович О. [Карты та геоінформаційні системи в Інтернет](#) // Історико-географічні дослідження в Україні. - 2004. - 7. - С. 136-145.
5. Зейлер М. Моделирование нашего мира. Руководство ESRI по проектированию базы геоданных. - М.: Дата+, 1999. -

- 254с.
6. Информационные геоинформационные системы / Б.С. Бусыгин, И.Н. Гаркуша, Е.С. Серединин, А.Ю. Гаевенко. – К.: ИРТ "ВВ", 2000. – 172 с.
 7. Мехбалев М.М. Морфометрическое исследование рельефа Загатайского заповедника с применением ГИС в целях развития туризма // ArcReview. – 2010. – № 1 (52). – С. 14–15.
 8. Офіційний сайт Національного природного парку «Сколівські Бескиди» [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://skole.org.ua/>
 9. Світличний О.О. Основи геоінформатики: Навчальний посібник / За заг. ред. О.О. Світличного. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2006.
 10. Хромых В. В. Цифровые модели рельефа [Текст] / В. В. Хромых, О. В. Хромых. – Томск, ТМЛ-Пресс, 2007. – 177 с.
 11. Худоба В. В. Проектування туристичних маршрутів на території НПП «Сколівські Бескиди» / В. В. Худоба, Л. О. Тимошенко, З. Р. Руминська // Географія та туризм : наук. зб. – Київ, 2016. – Вип. 36. – С. 93–101.
 12. ArcGIS 3D Analyst. Руководство пользователя : Пер. с англ. [Текст] / под ред. Т.Г.Лейс. – М. : Изд-во МГУ, 1998
 13. ESRI ArcGis 9. Arc Map. Руководство пользователя [Книга]. Redlands : ESRI PRESS, 2004. – 558 P.

References:

1. Burshtynska Kh. V. Tsyfrovye modeliuvannia reliefu za kartometrychnymy danymy [Tekst] / Burshtynska Kh. V., Zaiats O. S., Leliukh D. I. // Heodeziia, kartohrafiia ta aerofotoznimannia. – 2004. – vypusk 65. Ofitsiynyi sait Natsionalnoho pryrodnoho parku «Skolivski Beskydy» [Elektronnyi resurs] Rezhym dostupu: <http://skole.org.ua/>
9. Svitlychnyi O.O. Osnovy heoinformatyky: Navchalnyi posibnyk / Za zah. red. O.O. Svitlychnoho. – Sumy: VTD «Universytetska knyha», 2006.
10. Khromykh V. V. Tsifrovye modeli rel'efa [Tekst] / V. V. Khromykh, O. V. Khromykh. – Tomsk, TML-Press, 2007. – 177 s.
11. Khudoba V. V. Proektuvannia turystychnykh marshrutiv na terytorii NPP «Skolivski Beskydy» / V. V. Khudoba, L. O. Tymoshenko, Z. R. Rumynska // Neohrafiia ta turyzm : nauk. zb. – Kyiv, 2016. – Vyp. 36. – S. 93–101.
12. ArcGIS 3D Analyst. Rukovodstvo pol'zovatelya : Per. s angl. [Tekst] / pod red. T.G.Leis. – M. : Izd-vo MGU, 1998
13. ESRI ArcGis 9. Arc Map. Rukovodstvo pol'zovatelya [Kniga]. Redlands : ESRI PRESS, 2004. – 558 P.

Аннотация:

Владимир ХУДОБА, Зоряна РУМИНСЬКА. ВОЗМОЖНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ГЕОИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РЕКРЕАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НПП «СКОЛЕВСКИЕ БЕСКИДЫ»

Исследовано использования геоинформационных технологий в рекреационной деятельности национальных природных парков и обработаны теоретико-методологические подходы к созданию геоинформационных туристических баз данных. Осуществлена инвентаризация имеющихся туристических объектов и подготовлены тематические слои пространственных объектов для дальнейшего ГИС-анализа территории НПП «Сколевские Бескиды». Систематизированы полученные данные и предложена структура ГИС рекреационной деятельности НПП. Структуризована информация по тематическим категориям, в каждой из которых представлено несколько картографических слоев с возможностью идентификации объекта и получения дополнительной информации по нему.

Исследовано и оцифровано около 40 природных объектов и более 30 историко-культурных туристических объектов. Оцифрованные существующие и проектируемые туристические маршруты, которые проходят по территории НПП «Сколевские Бескиды».

Проанализировано нагрузки территории НПП «Сколевские Бескиды» объектами туристической инфраструктуры. Выяснено, что ведущее место среди загруженности объектами туристической инфраструктуры занимает г. Сколе, где насчитывается и обозначено 59 объектов туристической инфраструктуры. Следующим лидирующим населенным пунктом является Сходница. Небольшую долю объектов туристической инфраструктуры, в частности от 11 до 21 сосредоточено в таких селах, как Сопот, Рыбник и Орявчик. Значительно меньшую долю, а именно от 5 до 10 составляют села, как Крушельница, Майдан, Каменка и чесотки. Наименьшее количество объектов туристической инфраструктуры находится в населенных пунктах Багновате, Перепростыня и Подгородцы. Их количество колеблется в пределах от 3 до 5 объектов.

Исследовано транспортную доступность территории парка путем построения буферной зоны радиусом 1 км вокруг железнодорожных путей и автомобильных дорог, проходящих по территории НПП. Проведенный анализ позволяет утверждать, что большинство историко-культурных, природных и объектов туристической инфраструктуры имеют хорошую транспортную доступность.

Ключевые слова. Геоинформационные технологии, ГИС, национальный природный парк "Сколевские Бескиды", туристические ресурсы, туристическая инфраструктура, ЦМП.

Abstract:

Volodymyr KHUDOBA, Zoryana RUMYNSKA. THE POSSIBILITIES OF THE USE OF GEOINFORMATION TECHNOLOGIES IN THE RECREATIONAL ACTIVITY OF NNP "SKOLOVSKI BESKIDI".

The use of geoinformational technologies in the recreational activity of national natural parks has been studied and the theoretical and methodological approaches to creating geoinformation tourist databases were worked out. An inventory of existing tourist objects was made and thematic layers of spatial objects for the further GIS analysis of the territory of the NNP "Skolevski Beskydy" has been prepared.

The obtained data are systematized and the structure of GIS recreational activities of the NNP is proposed. The information on the thematic categories is structured, each of which presents several cartographic layers with an ability to identify the object and obtained additional information from it. About 40 natural objects and more than 30 historical

and cultural tourist objects are investigated and digitized. The attribute tables contain information about the name, type, location of tourist objects. Digitized existing and projected tourist routes that pass through the NPP "Skolevski Beskydy". In total, 16 routes are digitized in a linear way.

The loadings of the territory of the NPP "Skolevski Beskydy" with the objects of tourist infrastructure area analyzed.

It is revealed that the city of Skole occupies the leading place among the busy tourist infrastructure objects, where 59 tourism infrastructure objects are counted and designated. The next leading locality is Skhidnytsia. On the territory of that part of the settlement of the urban type, which is located on the territory of the NPP "Skolevski Beskydy", there are 30 objects of tourist infrastructure. A small proportion of tourist infrastructure objects, in particular from 11 to 21, is concentrated in such villages as Sopit, Rybnik and Oryavchik. Significantly smaller share, and from 5 to 10 are villages, such as Krushelnitsa, Maidan, Kamyanka and Korosti. The smallest number of tourist infrastructure objects is located in the settlements of Bagnova, Prosperina and Podgorodka. Their number ranges from 3 to 5 objects.

The Splane method interpolated the territory of the park with the number of tourism infrastructure objects. According to the analysis, 3 zones were discovered in which the infrastructure of the city is concentrated, namely, the city of Skole and its adjoining territories, the village Skhidnytsia and with Maidan.

The transport accessibility of the territory of the park was investigated by constructing a buffer zone with a radius of 1 km around railways and high ways passing through the territory of the NPP. The analysis makes it possible to assert that the majority of historical, cultural, natural and tourist infrastructure objects have good transport accessibility. Only, as we see the central part of the park has a not developed transport network. However, given that the central part of the park is the most valuable in the nature protection plan, and it is the main task of the NPP to be an environmental function, then this fact in its turn does not reduce, but increases the recreational and tourist potential of the park.

Keywords. Geoinformation technologies, GIS, Skolivsky Beskydy National Park, tourist resources, tourist infrastructure, digital model of relief.

Надійшла 04.08.2018р.

УДК 338.48.01:379.85-28(477)

Ольга МАШКОВА, Оксана БАГНЮК

ПРОСТОРОВИЙ АНАЛІЗ ПРОВЕДЕННЯ ТУРИСТИЧНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ УКРАЇНИ

У статті обґрунтовано термін «туристичні презентаційні заходи» (ТПЗ). Систематизовано класифікації ТПЗ. Зроблено підрахунки запланованих та проведених туристичних презентаційних заходів на 2018 рік. Здійснено геопросторовий аналіз концентрації проведення ТПЗ на території України за різними критеріями. Визначено основні проблеми і окреслено перспективи підвищення ефективності організації та проведення ТПЗ.

Ключові слова: туристичні презентаційні заходи, туристична виставка, туристичний ярмарок, фестивалі, туристичні біржі, туристичні салони, туристична премія.

Постановка наукової проблеми та її значення. У діяльності туристичного підприємства особливе значення має популяризація продукції на туристичному ринку через біржі, виставки, премії, салони, фестивалі та ярмарки. Вони надають туристичному підприємству великі можливості одночасного розповсюдження і отримання широкого спектру економічної, організаційної, технічної, комерційної інформації за відносно низьких витрат [3].

Зростає кількість цих заходів у світі і в Україні, розширюється їх географія та коло учасників, урізноманітнюються напрямки. Сьогодні проводяться спеціалізовані виставки та салони готельного та ресторанного господарства, спортивного, екологічного, пізнавального туризму, ярмарки та біржі туристичного та спортивного спорядження тощо. За короткий час цей сегмент туристичного ринку став одним із найпотужніших і стабільних. Але у

сучасних наукових дослідженнях не було загального терміну, який би об'єднував ці поняття. Нами була запропонована дефініція «туристичні презентаційні заходи» (ТПЗ) [1]. Проведення різноманітних ТПЗ в країні сприяє збільшенню туристів, доходів та розвитку туристичної галузі загалом.

На території України протягом року відбуваються ТПЗ різної тематики, тривалості, виду. Концентрація проведення заходів не є рівномірною. Найбільша їх кількість проходить у столиці та в обласних центрах України. Проте, повної картини просторового аспекту ТПЗ України в науковій літературі немає. Отже, актуальним питанням є просторовий аналіз ТПЗ України, визначення проблем і окреслення перспектив підвищення ефективності їх організації та проведення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Особливості розвитку виставкової індустрії відображені в працях таких відомих